

[Hans Rasmussen.]

det ærede Medlem helt ud har talt paa sin Gruppens Vegne, forekommer det mig, at saa er her indtraadt et paaviseligt og beklageligt Tilbagekridt. Der kunde være Grund til at tvivle om, at Venstre paa alle disse Omraader, hvor der dels er Tale om at bevare vundne Fremskridt fra tidligere Tid og dels om at indføre nye Fremskridt, staar ganske enigt — i hvert Fald lagde jeg Mærke til, at det ærede Medlem Hr. Vagn Bro paa forskellige og vigtige Punkter lagde en betydelig Afstand mellem sig og det ærede Medlem Hr. Elmquist, der er Partiets officielle Ordfører.

Som det gjaldt, hvor det drejede sig om Nævningeinstitutionen, saaledes gælder det ogsaa, hvor Spørgsmaalet er om Offentlighed — ogsaa dér indtager Venstre, saa vidt jeg kan skønne, det mest tilbageholdende Standpunkt. Der lød i Gaar nogle bebrejdende Ord fra de Konservatives Ordfører overfor Venstre, og det forekommer mig, at disse var fuldkommen paa sin Plads. Jeg kan ikke lade være med at sige, at naar man gennemgaar de Forhandlinger, der tidligere er ført, og lægger Mærke til dem, der nu finder Sted, saa har man Grund til at sige: Ak, hvor forandret er ikke Venstres Stilling blevet!

Jeg fristes til overfor Spørgsmaalet om Nævningeinstitutionen at opfordre ærede Medlemmer til, ganske flygtigt blot, at studere de tidligere Forhandlinger og f. Eks. se, hvad Venstres Ordfører fremførte i 1916, da der var Tale om at gennemføre Retsplejereformen med de store Fremskridt, og hvor Talen specielt et Øjeblik særligt drejede sig om Nævningeinstitutionen, som de Konservative haardnakket havde modsat sig gennem flere Aar. Dér gør Venstres Ordfører, det daværende Medlem fra Møn, Emil Petersen, opmærksom paa og fremhæver, hvorledes Venstre Gang paa Gang havde stemt for Indførelsen af de folkevalgte Nævninger, understregede dette overfor de konservative Medlemmer, der gjorde Modstand. Nu 14 Aar efter maa vi høre, at Venstres Ordfører vender sig mod Nævningeinstitutionen, helst ser den ganske fejlet til Side og er utilfreds med Udvidelsen, som tænkes indført paa andre Omraader ved Lægmandsdomstole. Ligeledes naar jeg ser paa Spørgsmaalet om Offentlighed i Retspleje, er det ærede Medlem, der talte paa Partiets Venstres Vegne, saa vidt jeg kunde skønne, betydeligt længere ude end adskillige andre, der har haft Lejlighed til at udtale sig.

Jeg kan ikke lade være med at gøre

opmærksom paa dette og vil i øvrigt gerne have Lov til at sige yderligere med Henblik paa det ærede Medlem Hr. Elmquists Udtalelser, at det Forsvar, som det ærede Medlem fremkom med i Anledning af Højesteretsdommen i sin Tid over Christen Berg i 1886, efter min Opfattelse er egnet til ligeledes at vække Forundring. Det var i allerhøjeste Grad egnet til at vække Forundring, at en Ordfører for Partiet Venstre nu i 1930 er i Stand til at komme med et Forsvar for denne Dom. Jeg har levet længe nok til at kunne huske den Stemning, som bredte sig ud over Landet, og som gjorde sig gældende i Bondekredse i min Fødeegn og i det hele taget i alle demokratiske Kredse, hvor man ikke var i Stand til at se Retfærdigheden i den Afgørelse, Højesteret havde truffet i Holstebrosagen. Det vakte jo en Opsigt og en Storm af Forbitrelse ud over Landet, og der er aldeles ingen som helst Tvivl om, at havde man den Gang haft Nævningeinstitutionen indført, vilde Christen Berg være kendt ikke skyldig ved en hvilken som helst Nævningedomstol. Landet over, hvor Sagen kunde tænkes at være rejst. Jeg mener, at den højtærede Justitsminister har fuldkommen Ret i de Betragtninger, han ved tidligere Lejlighed har fremsat om dette Forhold, og lad mig minde om, at det i høj Grad falder sammen med mangt og meget af det, som i den seneste Tid er fremført i Anledning af Hundredaarsdagen for Christen Bergs Fødsel. Der er sagt og skrevet adskillige Ting i Anledning af denne Hundredaarsdag, men ikke mindst er der talt og skrevet om Begivenheden i 1886, da Christen Berg saa ganske uretfærdigt blev dømt af Højesteret. Maa jeg have Lov til at minde om Betragtninger i saa Henseende, der er fremkommet i en Bog, der nylig er udkommet, og som er skrevet af en af Partiet Venstres ældste og mest ansete Penneførere, Redaktør Kr. Olsen; i hans fremsatte Betragtninger, som jeg maa have Lov til at citere et ganske kort Uddrag af, hedder det:

„Men mest af alt forbavsede det dog, at man kunde dømme Berg som medskyldig paa Grundlag af, hvad Folk, der ikke kendte Berg, indbildte sig, han havde tænkt og ønsket. Den hele Sag stod for alle dem, der ikke sluttede sig til og billigede Provisoristernes egenmægtige Adfærd, som Udslag af den Lovløshed, der var en Følge af Provisoriet.“

Jeg tror, at det er rigtigt udtrykt; saaledes var Opfattelsen Landet over, og jeg maa tilstaa, at jeg begriber ikke, at Ordføreren for et Venstreparti nu om Dage er i Stand